Nummer VN2024-008888
Directie rve kunst en cultuur

Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders B&W

Spoedvoordracht voor de College vergadering van 18 juni 2024

Portefeuille Lokale media (inclusief Buurtmedia) (50)

Agendapunt F2

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Beleidskader Buurtmedia 2024-2026

Het college van burgemeester en wethouders besluit

A. In te stemmen met de raadsvoordracht waarin de raad wordt gevraagd om:
het 'Beleidskader Buurtmedia 2024-2026' inclusief de bijlagen vast te stellen; dit kader, dat nog zal worden uitgewerkt in een regeling, bevat als belangrijkste onderdelen:
a. De ambitie van het gemeentebestuur om voor 2024-2026 de buurtmedia in Amsterdam zo duurzaam mogelijk te ondersteunen en zo een bijdrage te leveren aan de onafhankelijke informatievoorziening voor en door bewoners in de buurt, wijk of het stadsdeel of – gebied; en bij te dragen aan vernieuwing (digitalisering), professionalisering, talentontwikkeling en meerstemmig- en meertaligheid binnen de buurtmedia;
b. Hierbij te werken op basis van de volgende uitgangspunten:
- het beleggen van het aanvraagproces, de besluitvorming en de uitvoering bij de stadsdelen en het stadsgebied – en zo goed mogelijk aansluiten op de huidige praktijk; het goed verhouden tot de gebiedsgebonden accenten van de stadsdelen en het stadsgebied; het laagdrempelig houden voor initiatieven; en het borgen van het buurtgerichte karakter en belang van de betreffende media;
- het zowel koesteren van de huidige buurtmedia (met name fysieke kranten) maar ook zorgdragen voor een voor een pluriform, toekomstgericht/innovatief en divers buurtmedia-landschap;
- het werken op basis van een combinatie van basiscriteria naast aandachtspunten (die ruimte bieden aan een meer specifieke invulling per stadsdeel);
- met oog voor de doelgroep (veelal kleine, door vrijwilligers gerunde initiatieven) en het licht houden van het aanvraag- en verantwoordingsproces:
• jaarlijkse subsidieverlening via de stadsdelen – zonder plafond per aanvraag maar wel met een subsidieplafond per stadsdeel op basis van een verdeelsleutel;
• vooral bedoeld voor kleinere initiatieven of samenwerkende initiatieven (de toekenningen liggen gemiddeld tussen € 750 - € 15.000,-);
• beoordeling van aanvragen langs de basiscriteria en aandachtspunten;
• lichte vereisten voor aanvragen en verantwoorden: conform de ASA 2023;
• ruimte voor flexibele inzet van het budget: zowel voor 'innovatie' (toekomstgerichte buurtmedia) als voor 'productie en distributie' van buurtmedia;
- we stimuleren onderlinge samenwerking tussen buurtmedia om kennis uit te wisselen, slimmer samen te werken door gezamenlijke gebruikmaking van faciliteiten en om kosten te drukken;

Subsidie beschikbaar te stellen voor bewoners en (media)professionals uit een van de buurten binnen de zeven stadsdelen en het stadsgebied Weesp;
c. Het aanvraagproces, de besluitvorming en de uitvoering te beleggen bij de stadsdelen en het stadsgebied;
d. Het stellen van een maximaal plafond per stadsdeel, op basis van een verdeelsleutel – zie beslispunt B. Het kan zo zijn dat daardoor het plafond bij een stadsdeel op een bepaald moment wordt bereikt met betrekking tot de beschikbare middelen voor buurtmedia.

In dat geval is het aan het stadsdeel zelf om dit mogelijk aan te vullen met middelen uit andere budgetten binnen de eigen begroting;
e. Het inzetten van drie mediaverkenners, die gedurende anderhalf jaar (2024-2025) in de vorm van een pilot met een specifieke opdracht aan de slag gaan in de zeven stadsdelen en het stadsgebied Weesp.

B. Het financieel kader voor de Beleidsnota Buurtmedia 2024-2026 vast te stellen:
1. hierbij is een incidenteel budget van € 400.000 per jaar beschikbaar dat in 2024-2026 wordt verdeeld conform onderstaande tabel:

	Budget voor productie, distributie en innovatie	**Aanvullend budget voor innovatie (zoals digitalisering), professionalisering, talentontwikkeling)**	**Totaal 2024-2026**
Centrum	€ 43.750		€ 43.750
Nieuw-West	€ 43.750	€ 16.667	€ 60.417
Noord	€ 43.750	€ 16.667	€ 60.417
Oost	€ 43.750		€ 43.750
Weesp	€ 43.750		€ 43.750
West	€ 43.750		€ 43.750
Zuid	€ 43.750		€ 43.750
Zuidoost	€ 43.750	€ 16.667	€ 60.417
Totaal	**€ 350.000**	**€ 50.000**	**€ 400.000**

2. De pilot Mediaverkenners te dekken met de onderuitputting van de beschikbare middelen voor buurtmedia uit 2023. Het betreft hier een incidenteel bedrag - specifiek bestemd voor de pilot - van **€ 122.881** dat in de Voorjaarsnota 2024 aan het budget voor 2024 is toegevoegd.

C. In te stemmen met het machtigen van de wethouder Lokale Media tot het maken van redactionele wijzigingen.

Reden spoed

11 juni was er een inspraakronde voor de stadsdelen. Wens van wethouder is om het beleidskader voor het zomerreces vast te laten stellen door de raad.

Kernboodschap

In de periode (2024-2026) worden de buurtmedia in Amsterdam zo duurzaam mogelijk ondersteund en wordt een bijdrage geleverd aan de onafhankelijke informatievoorziening voor en door bewoners in de buurt, wijk of het stadsdeel of –gebied. Ook wordt zo bijgedragen aan vernieuwing (digitalisering), professionalisering, talentontwikkeling en meerstemmig- en meertaligheid binnen de buurtmedia. Hiervoor wordt jaarlijks € 400.000 ter beschikking gesteld. Ook start het college een pilot met drie mediaverkenners(2024-2025). De mediaverkenners hebben een aanjaagfunctie en vormen daarmee de ogen en oren in de wijken. Ook houden ze contact met bijvoorbeeld de Mediaraad van de Publieke Omroep Amsterdam.

Bestuurlijke achtergrond

In het coalitieakkoord 2022-2026 staat aangegeven dat lokale media in deze tijden van eroderend vertrouwen en nepnieuws van groot belang is.

Bij de overgang van de regeling Basisvoorzieningen naar de regeling Sociale Basis (mei 2019) werden nieuwe criteria en een herschikking van middelen vastgesteld. Daardoor paste de ondersteuning van buurtmedia niet meer binnen de Sociale Basis.

De gemeenteraad heeft in december 2020 in de raadsmotie 1253 accent gevraagd om een duurzame regeling voor buurtmedia te treffen.

Bestuurlijke prioriteit

Coalitieakkoord 2022 - 2026

Wettelijke grondslag

Artikel 160, lid 1 onder a van de Gemeentewet.

Onderbouwing besluit

Ad A. a

Buurtmedia kunnen kranten zijn, maar ook radio/tv-zenders, websites, Facebookpagina's,

YouTube-kanalen en berichten op Instagram. Ze ontstaan vaak op initiatief van inwoners en worden ook door hen – veelal op basis van inzet van vrijwilligers - in de lucht gehouden. Buurtmedia vervullen een belangrijke rol doordat ze functioneren als de ogen en oren van de buurt en de betrokkenheid van mensen bij hun buurt vergroten. Ook dragen ze in sommige gevallen bij aan de lokale democratie op buurtniveau, bijvoorbeeld doordat ze het bestuur van het stadsdeel kritisch volgen.

De afgelopen jaren is een aantal buurtkranten in onze stad weggevallen door stijgende drukkosten of een groeiend tekort aan vrijwilligers. Tegelijkertijd ontstaan er ook nieuwe initiatieven, zoals Taboe op de Zeedijk, die radio en podcasts gaan ontwikkelen. Daarmee willen ze de verbinding maken tussen bewoners en ondernemers, oud en jong en cultuur & wetenschap.

Sommige buurtmedia worden gesubsidieerd door de gemeente. Andere buurtmedia krijgen geen subsidie, maar halen inkomsten uit advertenties.

Op dit moment is er geen structurele en eenduidige regeling vanuit de gemeente voor het ondersteunen van buurtmedia vanuit de stadsdelen. Per stadsdeel loopt de financiering ook anders. Dit varieert van financiering vanuit het beschikbare budget voor buurtmedia op de begroting Kunst & Cultuur van de gemeente tot financiering vanuit het stedelijk democratiseringsbudget of subsidies uit de Sociale Basis.

Er bestaat al geruime tijd een wens om hier meer structuur en borging aan te geven. Eind 2021 heeft het college daarom besloten tot een verkenning naar de wenselijkheid van een nieuwe, duurzame (financiële) oplossing voor de ondersteuning van de buurtmedia. Daartoe zijn allereerst twee onderzoeken uitgevoerd in 2022 en 2023 (zie toelichting hieronder[1]). Voor de periode 2023-2026 zijn er vervolgens op basis van het Amsterdams coalitieakkoord incidentele middelen voor buurtmedia beschikbaar gesteld van uit de

begroting Kunst en Cultuur (programma 3). Het betreft hier een jaarlijks budget van € 400.000.

[1] Deze onderzoeken zijn uitgevoerd door de DSP-groep (2022) en Kantar Public (2023).

Met dit beleidskader presenteert het college de uitwerking voor de besteding van dit budget voor de periode 2024-2026. Hierin zijn de uitkomsten meegenomen van de eerder genoemde onderzoeken. Daarnaast is dit kader inhoudelijk tot stand gekomen met inbreng vanuit de zeven stadsdelen en het stadsgebied Weesp, zodat de inbedding en uitvoering zo goed mogelijk aansluit bij de lokale praktijk en uitvoering binnen deze gebieden. Dit kader zal nog worden uitgewerkt in een regeling, welke door het college zal worden vastgesteld.

Ad A. b
De basiscriteria voor de aanvragen zijn:

1. Mate waarin het initiatief bijdraagt aan de **onafhankelijke informatievoorziening aan bewoners in de buurt/wijk/stadsdeel;**
2. **Mate waarin het initiatief toekomstgericht is** ;

- Initiatieven die een **vernieuwingsslag** willen doormaken: bijvoorbeeld **digitalisering** van buurmedia aanjagen;
- Initiatieven die **talentontwikkeling stimuleren** (onder jongeren en aspirant journalisten), zoals door samenwerking met onderwijsinstellingen. Denk aan het bieden van stageplekken voor studenten bij buurtmedia initiatieven; afgestudeerde journalisten die zelf een podcast willen maken voor en door jongeren uit de buurt;
- Initiatieven die een **professionaliseringsslag** willen maken; denk aan advies, een workshop of een training door professionele journalisten en mediaorganisaties aan buurtmedia om de journalistieke functie te versterken (bijvoorbeeld interviewen, onderzoeksjournalistiek);

1. Mate waarin het initiatief bijdraagt aan het **versterken van verbondenheid met de buurt/wijk/gebied/stadsdeel;**
2. Mate waarin het initiatief bijdraagt aan het creëren van **meerstemmigheid en/ of meertaligheid** binnen de buurt/wijk/stadsdeel om nieuwe/onderbelichte doelgroepen te bereiken (zoals jongeren en inwoners met een (niet-westerse) migratieachtergrond);

Daarnaast zijn aandachtspunten opgesteld die de stadsdelen of het stadsgebied Weesp desgewenst of wanneer van toepassing ook mee kunnen nemen in de beoordeling van de aanvragen. Hiermee wordt ruimte gegeven aan maatwerk:

1. Mate van **journalistieke kwaliteit / aantal professionele journalisten**; bijvoorbeeld

door het hebben van een eigen redactiestatuut;

1. Mate waarin wordt **samengewerkt tussen buurtmedia onderling** (om gezamenlijk aan
talentontwikkeling te doen, kosten te drukken of samen workshops te volgen in journalistieke vaardigheden), **tussen buurtmedia en onderwijsinstellingen** (Mediacollege, ROC) of **tussen buurtmedia en professionele mediaorganisaties** zoals
de Publieke Omroep Amsterdam (SALTO, AT5, FunX) **of tussen buurtmedia en**

maartschappelijke organisaties;

1. Bijdrage aan **onderzoeksjournalistiek**
2. Mate van **bereik in aantallen bewoners / lezers;**
3. Mate van **eigen inkomsten**: via advertenties of eigen middelen;

Ad A. c
Subsidie kan worden aangevraagd door bewoners (als rechtspersoon) en (media)professionals uit een van de buurten. De aanvrager is (mede)initiatiefnemer. Professionals kunnen ook aanvragen mits dit niet primair voor commerciële doeleinden wordt ingezet.

Denk bijvoorbeeld aan:

- bestaande buurtmedia voor de productie en distributie van het medium;
- bestaande buurtmedia die een vernieuwingsslag willen bewerkstellingen (digitalisering van fysieke kranten), een professionaliseringsslag willen maken (journalistieke vaardigheden vergroten) of zich willen richten op talentontwikkeling

  (bijvoorbeeld jonge journalisten betrekken);
- samenwerkende buurtmedia of initiatieven;
- nieuwe initiatieven die ondersteuning nodig hebben bij hun opstart;
- initiatieven die doelgroepen willen bereiken die nu niet of onvoldoende worden bereikt (meerstemmigheid, meertaligheid).
- welzijnsorganisaties

Ad A. d en e
Het aanvraagproces, de besluitvorming en de uitvoering wordt belegd bij de zeven stadsdelen en het stadsgebied. Hier vindt de besluitvorming plaats over de toekenningen aan buurtmedia.

We beleggen het aanvraagproces, de besluitvorming en de uitvoering bij de stadsdelen en het stadsgebied. Hier vindt de besluitvorming plaats over de toekenningen aan buurtmedia. Dit kader zal nog worden uitgewerkt in een regeling, welke door het college zal worden vastgesteld.

We maken het daarnaast mogelijk dat het budget flexibel kan worden ingezet: zowel voor (standaard) 'productie en distributie' als voor 'innovatie'. Zo kunnen de stadsdelen en het stadsgebied onder andere inzetten op het bereiken van jongere doelgroepen (talentontwikkeling), digitalisering en professionalisering van bestaande buurtmedia mogelijk maken en meertalig- en meerstemmigheid bevorderen.

Er wordt geen plafond per toekenning gehanteerd, maar we stellen wel een maximaal plafond per stadsdeel op, op basis van een verdeelsleutel. We hanteren geen aanvraagrondes, er kan gedurende het hele jaar een subsidie worden aangevraagd. Het kan zo zijn dat daardoor het plafond bij een stadsdeel op een bepaald moment wordt bereikt met betrekking tot de beschikbare middelen voor buurtmedia. In dat geval is het aan het stadsdeel zelf om dit mogelijk aan te vullen met middelen uit andere budgetten binnen de eigen begroting.

Ad A.f

We maken het mogelijk om drie mediaverkenners in te zetten, die gedurende anderhalf jaar (2024-2025) in de vorm van een pilot met een specifieke opdracht aan de slag gaan de zeven stadsdelen en het stadsgebied Weesp. Het eerder genoemde onderzoek van Kantar Public laat zien dat het belang dat aan buurtmedia wordt gehecht zeer groot is, maar dat het bereik – behalve de huis-aan-huisbladen – beperkt is. Daarnaast is het op dit moment onvoldoende duidelijk wat er nodig is om nieuwe buurtmedia te helpen ontstaan en hoe buurtmedia naar de toekomst toe duurzaam geborgd kunnen worden. Ondanks enkele positieve voorbeelden waarmee met nieuwe vormen wordt geëxperimenteerd (zoals Taboe op de Zeedijk en plannen voor een Mediahub in Zuidoost), is het van belang om de komende tijd actief nieuwe initiatieven te scouten die ook passend zijn bij een toekomstige generatie.

Ook is het eveneens van belang om de huidige buurtmedia (mede) te helpen verbinden aan:

1. mediaprofessionals;
2. onderwijsinstellingen; of
3. de gemeente om een vernieuwingsslag te maken, te professionaliseren of subsidie aan te vragen om meertaligheid en meerstemmigheid te creëren binnen het huidige aanbod.

Mediaverkenners – geïnspireerd op de succesvolle toepassing van cultuurverkenners bij het Amsterdams Fonds voor de Kunst - kunnen de schakel vormen tussen enerzijds mediamakers/buurtmedia initiatieven, en anderzijds professionele media-instellingen, onderwijsinstellingen en de gemeente. Deze mediaverkenners vormen daarmee de ogen en oren in de wijken, houden nauw contact met de stadsdelen, lokaliseren nieuwe initiatieven, geven gerichte tips en wijzen mediamakers, aspirant journalisten en buurtmedia op de mogelijkheden binnen de gemeente of bij POA/SALTO/FunX, OBA en onderwijsinstellingen. Ook houden ze contact met bijvoorbeeld de Mediaraad van POA.

Na anderhalf jaar (december 2025) leggen zij een concreet advies neer bij de afdeling Kunst en Cultuur over hoe buurtmedia duurzaam kunnen worden geborgd naar de toekomst toe en wat daarvoor nodig is.

Met de inzet van de mediaverkenners geven we gedurende de pilot een tijdelijke boost aan het scouten van nieuwe initiatieven die vervolgens door stadsdelen en het stadsgebied kunnen worden ondersteund. Ook leggen zij noodzakelijke verbindingen en communiceren over mogelijkheden voor ondersteuning. In een nog nader te bepalen opdrachtgeversconstructie, worden deze mediaverkenners gevraagd om gesprekken te voeren en te signaleren wat er nodig is. Periodiek zullen zij een update geven om zo te monitoren of de inzet de gewenste bijdrage levert en wat we gezamenlijk leren.

Ad B

Voor de periode 2023-2026 zijn er op basis van het Amsterdams Coalitieakkoord 2022-2026 incidentele middelen beschikbaar gesteld voor buurtmedia uit de begroting Kunst en Cultuur (programma 3.2). Er is jaarlijks een budget van € 400.000 beschikbaar ten behoeve van buurtmedia.

Participatie

De DSP-groep heeft interviews met producenten van buurtmedia, de Publieke Omroep Amsterdam (POA), de Openbare Bibliotheek Amsterdam en medewerkers van de gemeente Amsterdam gehouden. In de stadsdelen Zuidoost en Nieuw-West zijn verdiepende interviews gehouden. In stadsdeel Centrum is een bijeenkomst met buurtmedia, POA en OBA georganiseerd waarin de ontwikkeling van buurtmedia en de kansen voor samenwerking in de toekomst zijn besproken.

Financiële onderbouwing

Tabel 2: Financiële consequenties van de beslispunten

BATEN						
	Product	I/S	Jaar T	Jaar T+1	Jaar T+2	Jaar T+3

LASTEN						
	Product	I/S	Jaar T	Jaar T+1	Jaar T+2	Jaar T+3
Pilot	323	I	€ 122.880,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Buurtmedia	323	I	€ 400.000,00	€ 400.000,00	€ 400.000,00	€ 0,00
Totaal			**€ 522.880,00**	**€ 400.000,00**	**€ 400.000,00**	**€ 0,00**

I=Incidenteel
S=Structureel

Consequenties gedekt? Ja

Overige toelichting

De lasten voor buurtmedia en de pilot worden ten laste gebracht van het incidentele budget voor media. De coalitie heeft dit budget incidenteel toegekend voor de periode 2023-2026 in het "Amsterdams Akkoord". In de begroting is voor buurtmedia € 400.000 per jaar opgenomen in 2023-2026.

In 2023 is een deel van het budget besteed aan buurtmedia. Het restantbudget van 2023, **€ 122.880** is in de Voorjaarsnota 2024 toegevoegd aan het budget 2024. Dit budget wordt nu aangewend voor de Pilot mediaverkenners.

Conclusie:

De beslispunten in de voordracht hebben wel financiële consequenties en deze zijn al geraamd in de begroting (100% dekking).

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben wel financiële consequenties en deze zijn reeds geraamd in de begroting (100% dekking).

Communicatie

Binnen de gemeente

Opnemen in de te publiceren besluitenlijst nadat de voordracht en de bijlagen openbaar zijn geworden.

Buiten de gemeente

In overleg met de woordvoerder van de wethouder wordt een persbericht opgesteld. Ook wordt ingezet op communicatie via de stadsdelen

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2024-038052	Advies (pdf)
AD2024-038011	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2024-038032	Commissievoordracht Beleidskader Buurtmedia 2024-2026.docx (msw12)
AD2024-038033	Concept Beleidskader Buurtmedia.docx (msw12)
AD2024-038043	DSP-groep - onderzoek Weten wat er Speelt.pdf (pdf)
AD2024-038031	Raadsvoordracht Beleidskader Buurtmedia 2024-2026.docx (msw12)
AD2024-038030	Rapportage Amsterdam Media Onderzoek.pdf (pdf)

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Informatie niet beschikbaar

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten